

BLOGI

Askeleita eurooppalaisen maksamisen kehittämisessä – European Payments Initiative

Raha ja maksaminen | 02.11.2020 | Kari Kemppainen

KIRJOITTAJA

Kari Kemppainen

Luotettavan ja tehokkaan eurooppalaisen vähittäismaksamisen varmistaminen on ollut vahvasti esillä viime aikoina.¹ Huolenaiheina on nostettu esiin mm. Euroopan laajuisten maksamiskäytäntöjen puute sekä ei-eurooppalaisten toimijoiden hallitseva asema markkinoilla. Lisäksi on nähty, ettei yhtenäisen euromaksualueen kaikkia mahdollisuuksia ole vielä pystytty täysimääräisesti hyödyntämään.

Maksamisen markkinat EU:ssa ovat edelleenkin pirstaleiset, ja monet kansalliset kortti- tai mobiilimaksamisen ratkaisut eivät toimi rajojen yli. Yhtenä mahdollisena vaihtoehtona taklata yllä mainittuja ongelmia on nostettu esiin heinäkuussa julkistettu European Payments Initiative (EPI)-hanke.²

EPI-hankkeen tavoitteena on saada aikaan yleiseurooppalainen maksutapa kivijalkakaupassa ja verkossa maksamiseen sekä myös henkilöiden väliseen maksamiseen. Hankkeessa on tarkoituksena hyödyntää SEPA-pikasiirtoa ja tuoda markkinoille eurooppalainen maksukortti ja digitaalinen lompakko. Siinä on tällä hetkellä mukana 16 pankkia viidestä maasta: Alankomaista, Belgiasta, Espanjasta, Ranskasta ja Saksasta.

Myös muilla toimijoilla on mahdollisuus liittyä mukaan perustajajäsenenä vuoden loppuun saakka. Hankkeen toteutus on alkanut väliaikaisen yhtiörakenteen perustamisella Brysseliin, ja tavoitteena on tuoda eurooppalaisia maksamiskäytäntöjä markkinoille vuonna 2022. Tarkempia tietoja hankkeen yksityiskohdista ja tarjolle tulevista ratkaisuista ei vielä ole saatavilla.

EPI-hanketta pidetään merkittävänä askeleena eurooppalaisen maksamisen kehittämisessä, ja se

sai julkistamisvaiheessaan sekä Euroopan keskuspankin että Euroopan komission poliittisen tuen.³ Onnistuessaan se tukee osaltaan sekä komission että eurojärjestelmän vähittäismaksustrategioita mahdollistaen Euroopan laajuisesti käytössä olevan maksutavan eri maksamistilanteisiin. Sen on nähty myös täyttävän eurojärjestelmän asettamat viisi päätavoitetta eurooppalaisille vähittäismaksujärjestelmille:

- 1) täysi Euroopan laajuinen kattavuus ja yhtenäinen asiakaskokemus,
- 2) käyttömukavuus ja kustannustehokkuus,
- 3) turvallisuus,
- 4) eurooppalainen identiteetti ja hallinto ja
- 5) maailmanlaajuinen hyväksyttävyyys pitkän aikavälin tavoitteena.⁴

Eurojärjestelmä on ilmoittanut olevansa valmis tukemaan myös muitakin vastaavia hankkeita, jos ne täyttävät yllä mainitut kriteerit. Pyrkimyksenä on varmistaa eurooppalaisen suvereniteetin ja kuluttajansuojan säilyttäminen vähittäismaksamisessa ja vähentää riippuvuutta ei-eurooppalaisista toimijoista.

Luonnollisesti EPI-hankkeessa riittää vielä paljon työsarkaa, ja avoimia asioita on runsaasti. Keskeisiä kysymyksiä hankkeen menestyksen kannalta ovat muun muassa, kuinka saadaan mukaan toimijoita myös muista euro-/EU-maista sekä kuinka varmistetaan, että kaikilla halukkailla tahoilla on mahdollisuus liittyä mukaan. Nämä ovat avainasioita EPI-hankkeen Euroopan laajuista kattavuutta ajatellen.

Maksamisessa, kuten muillakin verkostotoimialoilla, palveluiden ja tuotteiden menestyksekkäs käyttöönotto edellyttää, että ns. kriittinen massa eli riittävä määrä niin palvelun tuottajia kuin käyttäjiä saadaan mukaan. Kuluttajien näkökulmasta tarjottavien palveluiden tulee vastata heidän tarpeitaan, ja palveluntuottajien näkökulmasta niiden tulee olla liiketoiminnallisesti kannattavia. Käytännön tasolla EPI-hankkeen tulee pystyä vastaamaan näihin molempiin haasteisiin, jotta se voisi menestyä.

Yleisellä tasolla tarkasteltuna EPI-hankkeella on olemassa rakennuspalikat eurooppalaisen maksamisratkaisun aikaansaamiseksi. Se pohjautuu eurooppalaisiin standardeihin, selvitysjärjestelmiin ja eurooppalaisten toimijoiden väliseen yhteistyöhön, jossa pyritään hyödyntämään menestyksekkäiden kansallisten maksamisratkaisuiden reseptejä. Käytännön esimerkkinä voidaan nostaa esiin se, että monet kansallisesti menestyneet pikamaksamisen sovellukset on ensin otettu käyttöön henkilöltä henkilölle maksamisessa (P2P), ja niiden

käyttökohteita on sitten laajennettu muihinkin maksamistilanteisiin. Tulevat kuukaudet näyttävät, onnistutaanko EPI-hankkeessa toteuttamaan tämä myös eurooppalaisella tasolla.

Vaikka EPI-hankkeessa suunnitteilla olevista käytännön maksamisratkaisuista ei vielä ole julkaistu tarkempia tietoja, kaikkien alan toimijoiden olisi hyvä seurata hankkeen etenemistä ja peilata omia suunnitelmiaan sitä vasten. Eurojärjestelmän jäsenenä myös Suomen Pankki tulee käymään hankkeesta keskusteluja Suomen markkinoilla toimivien tahojen kanssa.

Asiasanat

Eurooppa, maksaminen, pikamaksaminen, SEPA-pikasiirto, vähittäismaksustrategia